

М. І. Кунинець, студент

Науковий керівник: **С. П. Барановська**, канд. екон. наук, доцент кафедри обліку та аналізу Національний університет «Львівська Політехніка», м. Львів, Україна

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Ключові слова: економічний аналіз, види економічного аналізу, сучасний економічний аналіз, підприємство, розвиток.

Сьогодні економічний аналіз є невід'ємним елементом діяльності підприємств, оскільки дає змогу досліджувати їх функціонування, спрогнозувати розвиток у майбутньому, розкрити резерви виробництва, виявити напрями підвищення ефективності діяльності і є базою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Ефективність підприємницької діяльності залежить від компетентності та творчої активності управлінських кадрів, глибокого оволодіння ними методами системного комплексного аналізу, за результатами якого розробляють оптимальні шляхи вирішення проблем в умовах ризику й невизначеності, надають рекомендації щодо прийняття правильних управлінських рішень. У зв'язку з цим методи аналізу повинні постійно удосконалюватись та змінюватись відповідно до нових умов господарювання.

Обмеженість ресурсів та джерел фінансування робить це ще більш актуальним, і цей аналіз перебуває в постійному розвитку, доповненні. Тому обов'язком кваліфікованого економіста, фінансиста, бухгалтера, аудитора та інших спеціалістів економічного профілю є володіння в повному обсязі сучасними методами економічних досліджень [1].

Щоб забезпечити конкурентоспроможність підприємства, потрібно враховувати нерівномірність динаміки розвитку систем, також ймовірний характер процесів, що відбуваються, і децентралізацію функцій управління, адже в сучасних умовах змінюються завдання і функції аналізу. Тому на сучасному етапі варто виділити нові завдання та перспективи розвитку економічного аналізу.

Розширення сфери застосування економічного аналізу відбувається з розвитком ринкових відносин. Аналітичні дослідження будуть спрямовані насамперед на:

- глибоке вивчення потреб ринку, вимог споживачів щодо конкурентоспроможності продукції;
- визначення пріоритетних напрямів зовнішньоекономічної діяльності;
- ефективність інвестицій;
- вивчення кредитної і конкурентної здатності суб'єктів господарювання всіх організаційно-правових форм власності [2].

Для проведення вищезгаданих досліджень використовують такі методи аналізу: оперативний, інвестиційний, інноваційний, діагностичний, стратегічний, маркетинговий та функціонально-вартісний.

Оперативний аналіз постійно вдосконалюється завдяки розвитку комп'ютерних технологій. Саме він є системою щоденного оцінювання відхилень та спостереження фактичного стану об'єкта, який досліджується, від регламентованих показників. За ним визначаються можливі наслідки та причини таких відхилень, також розробляються механізми для швидкого втручання в господарські процеси для реалізації ефективної діяльності підприємства, набуває особливого значення в умовах нестабільної виробничої, фінансової та комерційної діяльності підприємств [3].

У результаті ефективного управління діяльністю підприємства, з боку інвестицій за минулі роки, збільшилась кількість підприємств, які значно збільшили свій капітал для інвестування в діяльність інших фірм. Перед підприємством нині стоїть питання вибору правильного й виграшного варіанта інвестиційного рішення, оскільки існує велика кількість видів інвестицій. До того ж потрібно врахувати фактори, які впливають на прийняття інвестиційного рішення, а саме вид інвестиції, обмеженість фінансів, ресурсів, доступних для інвестування, вартість інвестиційного проекту, ризик, пов'язаний з прийняттям того чи іншого рішення.

Ефективний розвиток як окремого підприємства, так і економіки країни загалом забезпечує впровадження інновацій. Від рівня інноваційної діяльності кожного господарюючого

суб'єкта залежить економічний розвиток країни. Саме тому політика держави потребує як найвищого рівня інноваційної економіки. Розвитку та концептуальних підходів ще одного напрямку економічного аналізу, а саме інноваційного аналізу потребують облік інновацій, розкриття інформації про них у фінансовій звітності, оцінювання результатів інноваційної діяльності суб'єктів господарювання, обґрунтування системи показників інноваційної діяльності, розробка комплексних методик її аналізу.

Академік А. Ф. Павленко зазначає, «щоб відповідати сучасним вимогам, методика економічного аналізу повинна наближатися до життєвих потреб підприємства, відповідати повсякденним запитам управління, бути надійним економічним інструментом управління підприємством». А от академік М. Г. Чумаченко звертає увагу на те, що зростання кількості об'єктів економічного аналізу, розширення понятійних меж його предмета обумовлюватиме подальше зростання чисельності його видів, форм і напрямів, тому фахівцям-аналітикам необхідно досягти єдності щодо класифікації видів економічного аналізу [3].

Усі види економічного аналізу об'єднує єдність методу, сутності та предмета. Але при цьому кожен вид має свою специфіку та сферу використання, яка зумовлена суб'єктом проведення аналізу. Тому економічний аналіз вивчає господарські процеси, їх взаємозв'язок, взаємозалежність і взаємозумовленість. Причинний або факторний аналіз виходить з того, що кожен фактор, кожна причина отримують відповідну оцінку.

Отже, економічний аналіз – це ціла наукова база прийняття управлінських рішень, яка використовується на підприємствах для визначення становища ринку, економіки в країні та багатьох інших показників. Завдяки постійному розвитку та інноваціям технологій, сучасний економічний аналіз відкриває нові можливості для вигідних стратегій та отримання бажаних результатів. Завдання економістів полягає в тому, щоб, зберігши кращі традиції економічної думки, перейняти найбільш корисний досвід сучасного закордонного та вітчизняного аналізу та отримати дієвий інструмент для підвищення ефективності виробництва.

Список використаних джерел: 1. Андреева Г. І. Економічний аналіз. Київ: Знання, 2008. 263 с. 2. Парасій-Вергуненко І. М. Еволюція розвитку економічного аналізу в стратегічно-орієнтованій системі управління. *Фінанси, облік і аудит*. 2011. Вип. 18. С. 328–335. 3. Шестерняк М. М. Сучасний економічний аналіз та його основні види. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 20(3). С. 158-162.

УДК 658.15

К. С. Насипайко, студент

Науковий керівник: **В. В. Фесенко**, д-р екон. наук, професор кафедри обліку, аудиту, аналізу і оподаткування

Університет митної справи та фінансів, м. Дніпро, Україна

МЕТОДИ АНАЛІЗУ ВЗАЄМОВИКЛЮЧНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ

Ключові слова: інвестиції, раціонування капіталу, ефективність, конкуруючі інвестиції.

У практиці інвестиційного проектування оцінка ефективності проєктів – це невід'ємна частина вибору проєктів. Проте дуже часто інвестор стикається з ситуацією, в якій йому доводиться вибирати кілька інвестиційних проєктів. Причини такої ситуації можуть бути різними. Це можуть бути, наприклад, масштаб проєкту та його життєвий цикл, порівнянність цінкових факторів, порівнянність якісних характеристик, обмежені фінансові ресурси або їх недоступність тощо.

На практиці більшість інвестиційних проєктів є конкуруючими. Конкуруючі інвестиції – це інвестиційні проєкти, які з різних причин не можуть бути здійснені одночасно.

Причини виникнення конкуренції між інвестиціями такі:

– конкуренція виникає тоді, коли підприємство не може здійснити одночасно інвестиційні проєкти через обмеженість фінансових або будь-яких інших ресурсів;

– конкуруючі інвестиції виникають через те, що проєкти в процесі впровадження досягають однакового результату, якого очікує підприємство [2].

Конкуруючі інвестиції можна поділити на два різновиди: